

تاریخ عثمانی انجمنی
مجموعہ سی

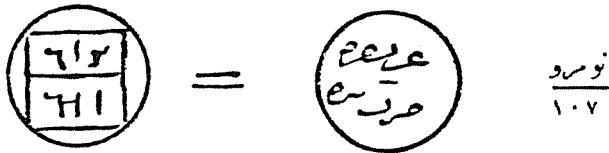
۱ آگست
۱۳۳۲

بدیعی سنہ
نومبر ۳۹

اسمىز وتارىخىز سكه لار - ساده نقشلى سكه لار

(۳۸ نجى نسخه دن مابعد)

علاوه وتصحيح

تيره ده ضرب ايدلش اولان بوسكه نك ظهري نه (مراد بن اورخان)
يازلدرد. معلوم اولدينى اوزره برنجى سلطان مراد خان زماننده (تيره)
آيدين اوغللى ينده اولديغندن سكه سلطان مشاراليهك دكلدر .

آيدين اوغللى طرفدن ضرب ايتدیرلدیکی فرض ایدله مجاور
حکومتك حکمداریله پدرينك اسنى بر حکومت مستقله نك كندی
سكه نه کچیرمه جکی ده بدیهاتدندرد. بوسكه آنقره وقعه سندن صکره ضرب
ایدلشدر . بدایتله وقعه مزبورده آراسته ضرب ایدلش عثمانلی سکه لرینه
محل ضربی قونلار ایدی . وقعه سالف الذکردن صکره کی سلاطین عظام
سکه لرینه دخی بویله جد امجدلری ناملری قونلیه جنی درکار اولدیغندن
بو مانغردده از میر اوغلی جنید بکک اولدیغنی قبول ایده جکر . سکه
خدعه کارانه ترتیب ایدلشدر. وجه و ظهري حضرت خداوندکارک اشهر
مانغرلردن برینى احتوا ایدر .

اليوم سکه لریمزه یازیلان (عز نصره) جمله سی ایلک دفعه سلطان
مشاراليهك برمانغرينه کچیرلش و مذکور مانغره ایلک دفعه ضربی تاریخی

مسکوکات قدیمه عثمانیه ده فاتح سلطان محمد خانک واسط حکومتلرینه
دکین مذکور (عز نصره) جمله سی نام شاهانه ایله سکنک وجهه یازیلوب
محل ضرب ایله مناسبتی درکار اولان (خلد ملکه) یاخود (خلد الله ملکه)
جمله دعائیلرندن بریسی ظهیر یازیلوردی [۴]. جنید بکک بوسکه سنده
مسکوکات عثمانیه نک خلاقی اوله رق (عز نصره) تیوه اسمیله مرافقده
یازلمشدر .

اور خان غازينك ٻوڪونه قدر باقر سڪاري ڪورلديڪندن احتمالڪه ٻوڏو وجهين سڪه ايلڪ باقر سڪه مزدور .

برسی : مشہور مربعلی سککھ اوتہ دنیو ممالک عثمانیہ اہالیسی
آلشیق اولدیقندن تیرہ ضربخانہ سک و ارداتی تزید ایچون کندی
امارتی خارخندہ کی بلادہ دخی تداولنی تأمین الملک .

[۱] موزہ ہایون مکوکان عثمانیہ قتالونی جلد ۱ ، سکہ نومبروسی ۵۳

٨٤ ١٢٠ ١٢١ ١٢٢ ١٢٣ ١٢٤ ١٢٥ [٢]

[۳] « « « « « سکة نومروسی ۲۴.

کندی نامه سکه ضربنه جرأت ایده مدیسی کی آنر نامنده سکه ضرب
ابتدیه رک کین وغضبلرندن بجانب مقصدیه جدلری نامنی، فقط تقلید
صورتیه، سکه به ضرب ایندیرمش اولسیدر .

سکه‌نک اوصاف خارجی‌سی ده عثمانلی مسکوکاتنه مایسندر .
قدیم مانفرلریمزک دنکی اولدقجه باقر دنکیدر . بوسکه‌نککی طوئچ
دنکیدر .

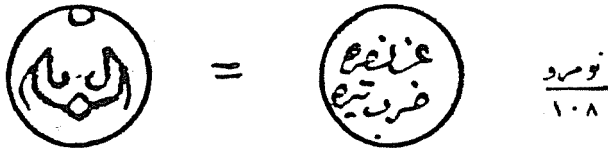
عموم عثمانلی مانفرلرند سکه‌نک حین قطعنده اکسک وزیاده لکدن
توقی ایندیره جک برحدود دائره‌سی وارددر که سکه محتویاتی احاطه ایلشددر .
اصل سکه‌نک وسعتی بوداثره ایله تعیین ایدیلور . اکثریا مذکور دائره‌نک
خارجنه کنار نقشی دبدیکمز نقطه‌لردن عبارت دیگر بر دائره‌ده رسم
ایدیلور . حالبوکه جنید بک مانفرنده بویه بر دائره موجود دکلددر .
بناء علیه مانفرک جنید بکک اولدیغنده شبه وتردد ایدیله من .
بوسکه‌نک بخش ایلدیکی انتباه جنید بک مانفرلرینی تکرار نظر مطالعه‌یه
آلقلغمیزی ایجاب ایندیرمشدر .

۱۲ نومرویه کچمک لازم ایکن مطبعه‌جه سهواً ۱۱ نومرویه وضع
ایدیلان (آیالغ) سکه‌سیله ۱۳ نومرولی تیوه مانفرلرینک ظهیری بالالرنده کی
خطوط مستقیمه دن عبارت اشارتله نقطه‌لنورسه (جنید) او قونیه‌یله جکی
بیان ایدلش ایدی . بو احتمال باقی اولمنله برابر ایکنجی بر نظریه‌ده
موجوددر . اوده سکه‌نک ظهیرنه بر نقش فاصل نقش مقامنده قونیلورسه
قوشاق کی سکه‌نی ایکیه تفریق ایدرک زیر وبالاسی آجیق قاله جضدن
بورالره مناسب دیگر نقوش علاوه ایدلشک اصولدن اولدیفیدر [۱] .
ایشته بواصوله تبعاً جنید بکک مذکور مانفرلری ظهیرنه سلطان
مراد خان ثانی سکه‌سند کوریلان نقش فاصل نقش مقامنده قونیلدیغندن

بونلرک زیر وبالاسندہ کی آجیقلق مناسب دیگر نقش ایله املا ایلیله جک برده یالکز قسم بالالرینک کنارلری خطوط مستقیمه ایله قرالاشدر . سکهده کی شواصولسزک برطاشله ایکی قوش اورمق قیلندن امضا واملا کیفیتلری تالیف ایچون اولدینی ماملدر .

شوتقصیلاندن شایان دقت بر فکر حاصل ایلییورکه بر سکهده مناسب نقشله تزین واملا ایلیله جک یرلر جنید بک سکهلرنده خطوط مستقیمه ایله قیاتیلیورمکده اولسدر . ایسته شوتنیجه سلطان مراد خان ثانی مانقری اولدینیه شهباجمیکمز ۱۴ نومرولی مانقرک طوغریدن طوغری به مشارالیهک دکل کندولرینه تابع برامیرلری اولان جنید بکک اولدینی بزه اوکره تیور . چونکه مذکور سکهک ظهیری مرکزنده کی نقش معروفی احاطه ایدن ایکی دائره مابینی خطوط مستقیمه ایله املا ایدلشدر . حالبوکه بونفشک ۱ و ۲ و ۳ نومرولرده کی اصلنده دائره لار اسی نقطه لرله مزیندر . بوندن بشقه ۱۰۷ نومرولی سکهده اوزون اوزادی به بحث ایلییکمز (عز نصره) جلهسی اول زمان اصولنه مخالف اوله رق یو ۱۳ و ۱۴ نومرولیلرده کذلک تیره اسمیله برابر یازلشدر .

بو حالده ۱۳ نومرولی مانقرکی ۱۴ نومرولی سکهکده جنید بکک اولدینی قبول ایتمکلمز ایجاب ایدر . شو صورتله طاقمزدہ سهواً ۱۱ نومرویه قونیلان (آیانلغ) مانقریله ۱۳ و ۱۴ و ۱۰۶ نومرولرده اولقی اوزرده جنید بکک دوت مانقری بولندینی تعین ایدر .

متعدد پارچهلردن ترکیب ایدلش اولان بوسکهک ظهیرنده کی نقش

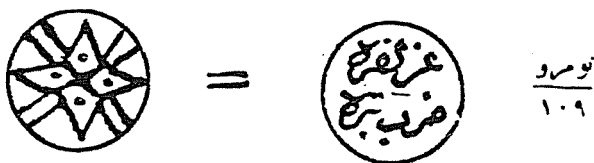
منی یازلش برخط دکلدر . متناظرآ رسم ایدلسی نقشہ ہلال واری
بر شکل وجودہ کنورمک مقصدندن طولاییدر .

زیردہ قویدیغمز ۱۸ نومرولی سکەنک منتظم بر صورتیلہ تطبیق
ایدیلنجہ بوسکەنک وجہندہ کی ہلالک تقلیبی اولدیغی تظاہرایدر . حالبوکہ
مذکور نقشہ ۴۴ نومرولی سکەدن مقلوبدر .

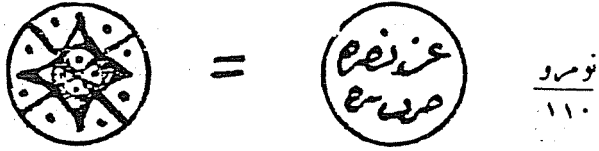
بو طرز نقش فاتح سلطان محمد خان زمانی مکوکاتندہ کوریلور .
بنہ تیرمہ مضروب بویلہ متناظر نقشلی برمانفر ۴۱ نومروودہ مقیددر .

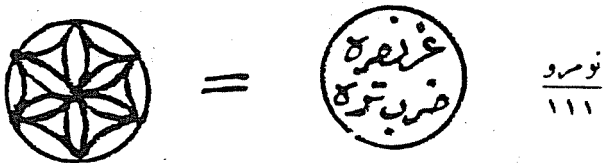
بو نوع سکەلرک اساسی نہ زماندن باشلادیغی ۱۷ نومروودہ مقید
مانغردہ بیان ایدلش ایدی . اساس بوزیلہ بوزیلہ بالادہ کی ۱۰۸ نومرولی
سکەبہ قدر وارمہ سی خلی زمانہ توقف ایدہ جکندن مذکور سکەنک
بلکہ فاتح سلطان محمد خان یاخود عہد مشارالہایہ یک بعید اولیان سلطان
بایزید خان زمانندہ ضرب ایدلش اولسی مأمولدر .

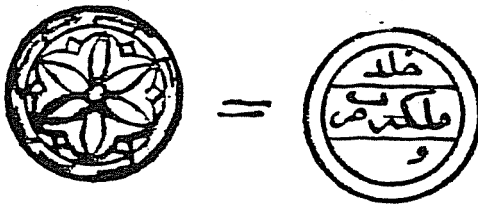
بوسکەنک ظہری نقشی آز فرق ایلہ بوندن اولکی مانغرمہ مثال
کوستریلان ۱۸ نومرولی سکەنک ظہری نقشہ مشاہدر .
مذکور مانفر سلطان محمد خان نانی مکوکاتندن ایسہدہ سنہ ضربی
معین دکلدر . بناء علیہ بوسکەبہ مطلقا مشارالہ سکە سی دنیلہ مزسہدہ
یکدہ بعید بر زمانندہ ضرب ایدلدیکی مأمولدر .

۱۰۹ نومرولی سکنک نقشلی نصل ۱۸ نومرولینک نقشندن مقلوب
ایسه بوده آنک کیدر .
شکل اصلی خطوط ایله ضمیانی نقاط ایله کوسریلان زبرده کی شکه
باقیلنجه اساس و حقیقت آکلاشیلور .
بوسکنک زمان ضربی ده ۱۰۹ نومرولیده بیان ایدلیدیکی اوزره در .

بوسکنک ظهنده کی نقشک عینی سائر عثمانلی سکلری اوزرنده
کورلامشدر . زیرده تعریف ایدیلجک برسه ظهیرینک نقشندن معدلاً
آلنش اولدینی مأمولدر .

بو سکلر ایکی عددی یدیمزده ایسه ایکی سکنک ده محل ضربی

سیلکدر۔ مع مافیہ وجہندہ کی ترتیب کلاتدن فاتح سلطان محمدخان زمانی سکھری اولدینی آکلاشلمقدہ در۔

تفصیلاتی ۳۲ نومرولی سکھدہ بیان ایدلدیکی وجہلہ بوتزیدہ کی سکھلرک ضربی ۸۷۵ الی ۸۸۰ سنہ لری ایسہدہ مذکور نومرو ایلہ انی تعقیب ایدن نومرولی سکھلردہ کوریلہ جکی اوزرہ سطرلر آراسی برر خط ایلہ تفریق ایدلہ مشدر۔

بویلہ خطوط ایلہ تفریق ایدلش بر سکھ قرمان اوغلی پیر احمد بیک در [۱]۔
احتمالکہ بوسکھنک محل ضربی دہ قونیہ در۔ یا خود سلطان یازید خان زمانندہ تبرہدہ ضرب ایدلشدردہ بوسبیلہ سطرلر آراسی برر خطلہ ایرلشدردہ۔
بناء علیہ بوسکھنک محل ضربی معلوم اولدقہ مطلقا بالادہ کی ۱۱۱ نومرولی مانقرہ فاتح سلطان محمدخان سکھی دنیلہ میوب سلطان یازید زمانی اولمسی دہ ملحوظدر [۲]؛ چونکہ کنار بر نقش رومیدر۔

$$\text{نومرو } \frac{112}{112} = \text{سکھری } \text{حج}$$

۱۰۰ نومرولیدہ بیان ایدلدیکی اوزرہ جزیرہدہ ضرب ایدلش عثمانلی سکھی هنوز کورلدیکندن بومانقری دہ عثمانلی مکو کاتندن عدایدہ مدک۔

$$\text{نومرو } \frac{113}{113} = \text{سکھری } \text{عربہ}$$

بومانقرک ظہری نقشنک عینی، موجود عثمانلی سکھلرندہ کوریلہ مدی۔

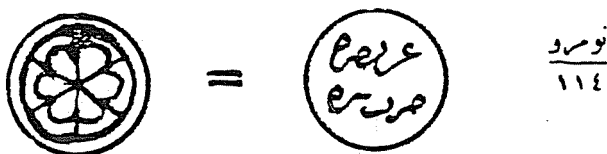
[۱] موزہ مایون مکو کات قدیمہ اسلابہ قتالوغنی قم رابی: سکھ

نومروسی ۷۸۴

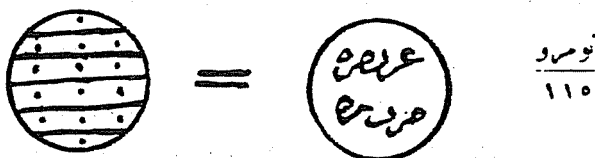
[۲] ۶۱ نومرولی بہ مراجعت

قره قبوللی مانغری ظن ایدیلان ۱۱۲ نومرولینک ظهرنده عیناً مشاهده ایدلکده در .

بوندن ماعدا قرمان اوغللرینه عاقد اولدینی ظن ایدیلان ایکی عدد ساده نقشلی مانغرلرده دخی کوریلپور . بناءً علیه بالاده کی مانغرك آنلرله برمدت معاصر بولنان فاتح سلطان محمد خان زمانی مکه کاتندن اولسی مأمول ایدده نقش مذکور شدت مشابهتی بولنان ۵۳ نومرولی سکه به نظر آ سلطان بایزید خان ثانی مانغری اولسی ده مختلدر .

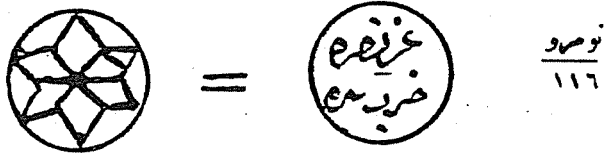

بوسکه نك ظهري نقش ۱۱۳ نومرولی سکه نقشنده کوریلان زینت نقطه لرینک طی وقطرلرک امتدادیله تقلیندن عبارتدر . عین دورده ضرب ایدلش اولسی مأمولدر .

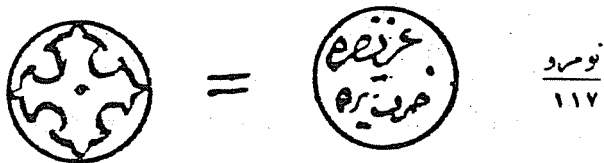

احتمالکه بوسکه نك نقش تیره ضربخانه سنجه اختیار ایدلش خصوصی بر نقشدر . آنجق نقشلر اوجه تدقیق ایدیلنجه آکلاشیلپورکه پایخته قریبتی اولان بلاد سکه لری نقشلری مرکز سلطنت سکه لری نقشلرینه آز جوق تماس ایلکده درلر . شونتجه به بناءً دینه بیلورکه بوتقشده ۶۷ نومرولی مانغردن خاطرلنش بر شکلدر . مذکور مانغرك وجهی افقی درت خط مستقیم ایله تزئید ایدلش اولسی حبیله یکانه سکه اولوب بوخطلردن صوکه ایکیسی آره سی ینه افقی بیلدیز نقشلریله مزین ایدی .

بناءً علیہ بالادہ کی سکہ نکل دہ ۶۷ نومرولی کبی سلطان بایزید خان ثانی
مکوکانندن اولسی مامولدر .

بوسکہ نکل ظہری نقشی موجود مکوکات عثمانیہ اوزرنده عیناً
کورلماشدر. بناءً علیہ زمان ضربی معین دکلد. ۱۱۱ نومرولی سکہ کی
متعاقب ضرب ایدلش اولسی محتملدر .

مرکزہ مقابلہ آچیلان درت قوسک اوچلری برلشدیریلدرک
حاصل اولان بالادہ کی سکہ نقشک عینی سائر عثمانلی سکہ لری اوزرنده
اولدینی کبی قنئی دور مکوکاتندن تقلیب ایدلدیکی دہ تحت شبہ در .
طاقمزدہ ۶۶ نومرولی سلطان بایزید خان ثانی موزہ ہایون مکوکات
عثمانیہ قتالونخی برنجی جلدندہ ۷۲۰ و ۱۰۴۳ نومرولی سلطان سلیمان
خان اول و کذا ۱۱۸۴ و ۱۳۴۷ نومرولی سلطان مراد خان ثالث
مانغرلری نقوشندن مقلوب اولسی محتملدر .

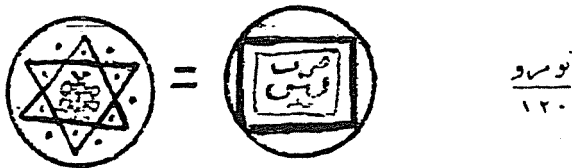

۷۵ و ۷۷ نومرولی سکہ لر تفصیلاتندہ بیان ایدلدیکی اوزرہ (فلوس)

کله سی سلطان سلیم خان اول زمانندہ مسکوکات عثمانیہ اداخل ایدلش
وسلطان سلیمان خان اول عہدندہ آنک برینہ (فلس) کله سی قائم اولش
ایسہدہ سورہ جہ کله مزبورہ ترک ایدلدیکی سلطان مشارالہک حلبہ
مضروب سکلرندن آکلاشلدیغندن بالادہ کی سکنک سلاطین مشارالہمادن
برینک اولسی اقتضا ایدرسہدہ سکہدہ کی خطک عثمانی خطی اسلوبندہ
اولامسی موجب اشتباہدر . بناءً علیہ سکنک چراکہ مصریہ مسکوکاتندن
اولسیدہ ماملادر .

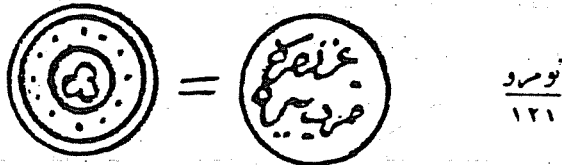

صنعاہدہ سلطان مراد خان ثالث ورابع زمانلرندہ اچقرلر ضرب
ایدلش ایسہدہ بالادہ کی سکنک خطی عثمانی قواعد خطی طرزندہ
اولدیغنه نظراً سلطان مشارالہما مسکوکاتندن اولسی شبہ لیدر . شہر
مزبورہ ائمہ زیدیدہ سکلر ضرب ایتدیرمشلرور .
صنعا اسنک اوزرندہ فضلہ اولہرق (ب) حرقک بولمسی
جالب دقتدر .

بدلیسہ سلطان مراد خان ثالث زمانندہ مانقرلر ضرب ایدلدیکی
احدضیا بک (مسکوکات اسلامیہ تقویمی) نام اترندہ بیان ایلکدہدر .
بالادہ کی سکہ میر مومی الہک تعریف ایددیکی سکلرہ مشابہ اولدیغنی کجی
خط و ضربی دہ عثمانی طرز واسلوبندہ بولنماقدہدر . بناءً علیہ عثمانی

سکه سی اولدینی مشکو کدر. شهر مزبورده بدلیس خانلری ده سکه ضرب
ایتد بردکری متواتر در .

بالاده کی سکه تیره ده ضرب ایدلشدر .
ظهیری مرکزنده کی اوج پیراق نقشی بالکز فاتح سلطان محمدخانک
برمانفرنده کوریلور [۱] . مذکور مانفرک تاریخی ۸۸۶ اولدیفه نظراً
بومانفر یا سنه مزبورده ده یا خود سلطان بایزید خان نانی اوائل حکومتلری
هنکامنده ضرب ایدلش اوله جقدر . ۴۸ نومرولی سکه نقشی ده بو
طرزده در .

علی

[۱] موزة هایون قتالونی ، جلد ۱ ، سکه نومروسی ۲۷۴